

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגיות
אגף רוח וחברה
הפיקוח על הוראת ספרות

למנהלי בתי הספר,

למרכזי הוראת ספרות ולמורים לספרות
בבתי הספר העל-יסודיים הממלכתיים

שלום רב,

חוזר מפמ"ר ספרות התשעט - מס' 1

תוכן העניינים :

1. דבר המפמ"ר
2. החממה הפדגוגית – דבר יו"ר המזה"פ
3. חממה במגמת ההגברה בספרות
4. תוכניות תמ"ר וחלוצי הערכה
5. תיק תכ"א, תשע"ח תוכניות לימודים
6. תמונה ישראלית
7. בחינות הבגרות
 - מבנה והבהרות
 - בחינה מותאמת לתלמידים לקויי למידה
 - הודעות חשובות לנבחנים אקסטרניים ונבחני משנה
 - ביטול שאלוני עולם ישן
 - בגרות 30% בספרות
8. יצירות במוקד
9. 'הסיפור השלם' – עדכון תכנית הלימודים בספרות
10. מפעל 'סופר אורח'
11. תכנית 'שמחת הקריאה'
12. שילוב המעורבות החברתית בהערכה החלופית בספרות
13. ימי עיון והשתלמויות
14. קהילות וירטואליות של מורי הספרות
15. סיורים

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגיות
אגף רוח וחברה
הפיקוח על הוראת ספרות

כ' אב תשע"ח
01 אוגוסט 2018

לכבוד : מנהלי בתי הספר

רכזי המקצוע והמורים לספרות

דבר המפמ"ר

ברומן "מי פירסט סוני" (1990) מאבחן יותר בן השלוש עשרה את מצוקת אביו הסופר :
"הבעיה שלו היתה כנראה, שנגמרו לו הסיפורים, ומזה הוא סבל, והלוואי שהייתי יודע
מאיפה הם באים, הסיפורים, כי אולי הייתי יכול לעזור לו קצת, והוא היה מאושר".
(עמוד ראשון).

החיים הם אוסף הסיפורים שאנחנו מספרים לעצמנו... מקצוע הספרות מאפשר נגיעה
בתחומי עניין שמעסיקים את כולנו, בני האדם.

תכנית הלימודים בספרות בחטיבת העליונה כוללת מגוון גדול של יצירות מז'אנרים
שונים, כמפורט במסמך המצ"ב. על פי דרישת משרד החינוך במסמך המתנ"ה, יש
להקצות 6 שעות במהלך שלוש שנות הלימודים בחטיבה העליונה.
המדריכה לספרות תיצור קשר עם צוות הספרות בבתי הספר, כדי לבנות יחד תכניות
לימודים המתאימות לכל שיכבה.

אבקש את שיתוף הפעולה שלכם מנהלי בתי"ס בהקפדה על צוות ספרות איכותי, שיש
בראשו רכזת ספרות, שאיתה אפשר יהיה לנהל תקשורת לאורך השנה. כמו כן, חשוב
להקפיד על הקצאת השעות להוראת המקצוע על פי מה שנקבע ופורסם במתנ"ה תשע"ט.
אם יש שאלות או בקשות, אשמח לעמוד לשירותך בטלפון או במייל.

בברכת שנת לימודים מוצלחת

מירב בראוטבר-פסט
מפמ"ר ספרות

יו"ר המזכירות הפדגוגית

מנהלי המחוזות

גבי דליה פנינג- מנהלת אגף א' לפיתוח פדגוגי וסגנית יו"ר המזכירות הפדגוגית

גבי אלירז קראוס- ראש אשכול חברה ורוח, המזכירות הפדגוגית

גבי דסי בארי, מנהלת האגף לחינוך על יסודי

מר דוד גל- מנהל אגף הבחינות

2. שאלות עמ"ר (ערכים מעורבות ורלוונטיות) - קידום החשיבה הרגש והערכים בלמידה, בחלק מפיתוח ה"חממה הפדגוגית"

עקרונות ותפיסת הלמידה המשמעותית הולכים ותופסים מקום מרכזי בתהליכי ההוראה-למידה-הערכה במערכת החינוך. במסגרת הלמידה המשמעותית, המזכירות הפדגוגית צעדה צעד נוסף בקידום הנושא ופיתחה את ה"חממה פדגוגית", המהווה מרחב לפיתוח רעיונות ויוזמות לגיוון ההערכה בבחינות הבגרות.

במסגרת ה"חממה הפדגוגית" שולבו, בין היתר, שאלות חשיבה ושאלות עמ"ר (ערכים, מעורבות, ורלוונטיות) בבחינות הבגרות.

בשנתיים הקודמות העמקנו בלימודי הספרות את העיסוק בעמ"ר (ערך מעורבות ורלוונטיות) בלמידה, בהוראה ובהערכה.

הדבר בא לידי ביטוי בפיתוח המקצועי, בשיח בכיתה, ובהכנסת כ-10 נקודות העוסקות בעמ"ר בבחינת הבגרות.

בשנה זו נעמיק ונרחיב את השיח על המעורבות, הרלוונטיות והערכיות בתוך הלמידה ובהערכה. אנו מבקשים מכם לשלב את השיח הזה בלמידה ובכיתות. כמו כן, נמשיך לשאול את שאלות העמ"ר במבחני הבגרות בהיקף של כ-10 נקודות, שאלות העמ"ר בבגרות יכללו גם סעיפי ידע וערכים.

להלן שאלות העמ"ר כפי שהופיעו בתחום הדעת ספרות בבחינות הבגרות במועדי חורף וקיץ תשע"ח:

* האם גם אתה שואל את השאלה "מה זאת אהבה", האם אתה שואל מאותן הסיבות שהמשורר שואל שאלה זו? הסבר והדגם את דבריך. (שאלת 'מעורבות' ו'רלוונטיות').

לשאלות עמ"ר נוספות בספרות ראו [כאן](#).

למאמרים בנושא שאלות העמ"ר ולשאלות נוספות בכלל תחומי הדעת ראו קישור לעיל.

אנו מזכירים שעיקר מטרתנו היא הלמידה בכיתה, ושתישובה נכונה תהא רק תשובה המבוססת על ידע בתחום הספרות.

בכדי ללמוד עוד על תפיסת העמ"ר ועל שאלות שנשאלו בבחינות הבגרות בתחומי הדעת השונים ראו קישור לעיל.

3. חממה במגמת ההרחבה בספרות

ברצוני לבשר לכם בשמחה כי בשנה זו תיפתח השתלמות מקוונת ביחידות ההוראה ספרות מורחב. את ההשתלמות ינחה אבי כץ, והיא תהייה בינתחומית, חווייתית ועדכנית. מהלך זה נועד להגדיל את כמות הלומדים ספרות מורחב, ובכך להעשיר את עולמם של התלמידים בידע עולם ובידע האדם. לתרום את תרומתנו לעיצובם כאנשים הומניסטיים ומודעים לעצמם.

השתלמות זו תועיל מורים המלמדים ספרות במגמת הספרות, שכן היא תעשיר ותחדש בתכנים ובדרכי הוראה, וכמובן תעזור למורים שטרם לימדו במגמה, להשתלט על החומרים החדשים, ולפתוח מגמת ספרות בבית ספרם.

לידיעתכם, בנוסף לתרומתנו להרחבת אופקי התלמידים, לימודי הספרות במגמה יכולים לעזור בהעלאת ממוצע הבגרות, כמוסבר להלן:

מבין שני המורחבים שנלמדו, נכנס למוצק רק ציון מורחב אחד עם הבונוס הנלווה. זהו יתרון עבור תלמידים המוכשרים ללימודי הספרות, שכן יוכלו להכניס למוצק את ציונם הגבוה בספרות, גם אם לימודיהם האקדמיים יהיו בכיוון מדעי, הבוגרים שסיימו לימודי הרחבה בספרות זכאים לבונוס מורחב של 25 נקודות בקבלה ללימודים גבוהים.

4. תוכניות תמ"ר וחלוצי הערכה

הן תוכניות הערכה ממירות בגרות. אלו תוכניות חינוכיות פורצות דרך המקדמות הערכה של תכנית הלימודים הקיימת בדרכים ייחודיות של חלופות הערכה. כל אחת מהתוכניות מותאמת לצורכיהם השונים של בתי הספר, והן מבוססות על תפיסת עולם חינוכית ייחודית המקדמת למידה משמעותית. הצטרפות לכל אחת מהתוכניות ואישור התוכנית הבית ספרית, מותנית בעמידה בתנאי הסף המנהליים שקבע האגף לחינוך על יסודי (הכרה, שק"ד, ציונים) ובאישור פדגוגי של מפמ"ר תחום הדעת (בתוכנית תמ"ר נדרש גם אישור פדגוגי של אגף א' לפיתוח פדגוגי). בשנה"ל תשע"ט יחול נוהל חדש להערכה חיצונית של התכניות. לקריאת הנוהל – ראו [כאן](#)

5. תיק תוכניות לימודים לעובדי הוראה

תיק תוכניות לימודים לעובדי הוראה הוא כלי מקוון חשוב ומשמעותי ללמידה. התיק מציג את כלל תוכניות הלימודים בכל תחומי הדעת, בכל שכבות גיל ובכל המגזרים. הוא מאפשר לתכנן את התהליך הלימודי והחינוכי ביעילות מרבית תוך כדי יצירת קשרים בין ידע, מיומנויות וערכים. תיק תוכניות לימודים כולל את:

1. הידע הנדרש על פי תוכנית הלימודים
2. מיומנויות המרכזיות בכל תחום דעת (קוגניטיביות, תוך אישיות ובין אישיות).
3. הערכים המרכזיים בתחומי הדעת השונים.

בנוסף, התיק כולל מגוון חומרי למידה, יחידות הוראה, סרטונים וכלי הערכה ומעודד ליזום, ליצור ולגוון את אופני הלמידה תוך כדי שימוש בכלים עכשוויים ברוח הלמידה המשמעותית.

התיק מהווה חלק ממהלך אסטרטגי לאומי רחב היקף, אשר נועד להתאים את הלמידה לאתגרי המאה ה-21. [תיק תוכניות לימודים לעובדי הוראה](#)

6. "תמונה ישראלית"

הוא מיזם חדשני המעניק חוויות לימוד ייחודיות, באמצעותו יכולים תלמידים לחוות עשרות אירועים מרכזיים שעיצבו את המדינה, חקור אודותם ולהעמיק בהם.

המיזם כולל שלושה חלקים:

1. ציר זמן מודפס על שמשונית המיועד לתלייה בבית הספר, הופץ לכל בתי הספר. (ציר הזמן "מתעורר" כאשר משתמשים באפליקציה המביאה לפתיחת האירועים בכל אחד מהעשורים)

2. אפליקציית מציאות רבודה, הניתנת להורדה לטלפון חכם ומיועדת לשימוש בקירבת ציר הזמן המודפס.

3. אתר אינטרנט "70 שנה למדינה" המציע מידע נוסף להעמקה וכן פעילויות חינוכיות משלימות. <http://edu.gov.il/special/israel70/timeline/Pages/israeli-picture.aspx>

משרד החינוך, בהובלת המזכירות הפדגוגית פיתח את המיזם "תמונה ישראלית" לרגל שנת ה-70 למדינה.

המיזם נועד לשימוש בשנים הבאות, מזמינים את כולכם להשתמש ב"תמונה הישראלית", להינות ממנה, הרחיב ולהעמיק בנושאים רלוונטיים וגם לשלב אירועים נוספים.

7. בחינות הבגרות

בשנה"ל תשע"ח ימשיכו ויבחנו כל התלמידים האינטרנטיים בשאלוני רפורמת הלמידה המשמעותית (70%). המורים מתבקשים להציג לפני תלמידיהם בצורה בהירה ומדויקת ככל האפשר את המבנה של כל אחד מן השאלונים בהם הם יבחנו. באתר יחדר המורים לספרות נמצאים [מבחנים לדוגמה](#) במתכונת הרפורמה. המורות לספרות מוזמנות לעיין [במבחנים אלו](#). (שימו לב, המבחנים בכתב של ה-30% מיועדים לתלמידים אקסטרנטיים ונבחנו משנה [בלבד](#)). כמו כן, תמצאו באתר [דגמי תשובות לשאלוני בחינות הבגרות בספרות](#).

פירוט נוסף על מבנה המבחנים ואופיים פורסם [בחוזר מפמ"ר מספר 2, תשע"ו](#). פרטים על מספרי השאלונים שברפורמה וטפסי הדיווח ראו [בנספח מס' 1](#).

הבהרות הנוגעות לפרק 'שירה' בבחינת הבגרות, בשאלון הבסיס 008-281 :

- שימו לב, מבנה קבוצות השירים השונות בבחינה בפרק 'שירה', עשוי להשתנות ממועד למועד. כך למשל, במועד מסוים תהיה אפשרות בחירה בין שיר משירת ימי הביניים לבין שיר משירי המחצית הראשונה של המאה העשרים, ובנוסף שאלה על שיר משירי ביאליק. במועד אחר הבחירה עשויה להיות בין שיר משירת ימי הביניים לשיר משירי ביאליק, ובנוסף שאלה על שיר משירי המחצית הראשונה של המאה ה-20.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגיות
אגף רוח וחברה
הפיקוח על הוראת ספרות

- אם השאלה על 'יצירה שלא נלמדה' תהיה על שיר, היא תופיע כשאלת בחירה אל מול הקבוצה הבודדת בפרק 'שירה'. (אם היא תהיה סיפור קצר היא תופיע כשאלת בחירה בפרק 'סיפור קצר').

בחינה מותאמת לנבחנים לקויי למידה – החל ממועד חורף תשע"ח (2017)

הנחיות אלו תקפות הן לנבחנים 'רגילים' והן לנבחנים 'עולים חדשים'

נבחן שאושרה זכאותו לבחינת בגרות מותאמת בספרות ויבחן בשאלוני תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית: 008-281, 008-284, יבחן על פי כללי ההתאמה הבאים:

1. על הנבחן לענות בסך הכל על **שלוש שאלות**, שאלה אחת מן הפרק רומן, או מן הפרק דרמה ושתי שאלות מן הפרקים 'שירה' ו'סיפור קצר'¹.
 2. משקל התשובה לשאלה מהפרק 'רומן', או 'דרמה' יהיה 40 נק' ומשקל כל אחת משתי התשובות הנוספות יהיה 30 נק', סה"כ 100 נק'.
 3. הפרק הראשון בבחינה הוא פרק **חובה**. על הנבחן לענות בפרק זה על השאלה / השאלות, על פי ההנחיות בפרק. שימו לב, ז'אנר פרק החובה לא יהיה ידוע מראש לנבחנים והוא עשוי להשתנות ממועד למועד.
 4. שימו לב, פרק החובה 'מכתיב' לנבחן את בחירותיו בפרקים הבאים. כך למשל, אם פרק החובה הוא 'רומן' הנבחן יענה על שאלה אחת מפרק זה. בנוסף יוכל הנבחן לענות על שתי שאלות מהפרק 'שירה' (על פי ההנחיות בפרק זה), או על שתי שאלות מהפרק 'סיפור קצר' (על פי ההנחיות בפרק זה), או על שאלה אחת מהפרק 'שירה' ושאלה אחת מהפרק 'סיפור קצר', על פי בחירותו. דוגמה נוספת: אם פרק החובה הוא 'שירה' הנבחן יענה על שתי שאלות, על פי ההנחיות בפרק זה ובנוסף יענה על שאלה אחת מהפרק 'דרמה', או מהפרק 'רומן', על פי בחירתו.
- הבהרה חשובה**, ההנחיות החדשות לבחינה המותאמת מצמצמות את מספר השאלות עליהן יענה הנבחן בבחינה, אך הן מחייבות אותו ללמוד את מלוא תכנית הלימודים בספרות, אם ברצונו להצליח בבחינה.

הודעות חשובות לנבחנים אקסטרניים ולנבחני משנה בלבד:

- א) בחורף תשע"ט, בשאלון ה-30% של שתי יחידות לימוד, מס' 008-282, המיועד לנבחנים אקסטרניים ולנבחני משנה בלבד, הנושא בפרק שירה והחל מקיץ תשע"ח, הוא 'החברה הישראלית – בין שבר לאיחוי'. יש ללמוד שיר אחד מכל זוג שירים שברשימה המפורסמת גם ב-[נספח מס' 2](#).
- ב) **תכנית לימודים חדשה לנבחני משנה ונבחנים אקסטרניים**: החל מקיץ תשע"ח, נכנסה לתוקפה בתוכנית לימודים חדשה לנבחני משנה ונבחנים אקסטרניים שנבחנים בשאלון ה-30% של חמש יחידות לימוד (הרחבה), **שאלון מס' 008-383**. נושא היחידה החדש: **המשפחה בראי הספרות**. ראו [נספח מס' 3](#). הנושא פורסם בתכנית הלימודים לנבחנים האקסטרניים ונבחני המשנה, ראו [בקישור זה](#).

¹ כפי שישתברר מן ההנחיות בהמשך אין אפשרות לנבחן שלא ללמוד את כל פרקי התכנית.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגיות
אגף רוח וחברה
הפיקוח על הוראת ספרות

ביטול שאלוני עולם ישן

החל ממועד חורף תשע"ט **מבוטלים** שאלוני "עולם ישן" בספרות.
את שאלוני ספרות כללי חובה 05/ 904441 יחליפו מספרי השאלונים הבאים :

8281 ספרות כללי 70% ו- 8282 ספרות כללי 30%

בגרות 30% בספרות

הוראת הספרות במסגרת הערכה חלופית מאפשרת גמישות בבחירת תכני הלימוד ויצירתיות בדרכי ההוראה. כדי להבהיר את הדרישות ולהסיר את אי-הוודאות שהתלוותה עד כה לחלק זה בתכנית הלימודים, הפיקוח על הוראת הספרות גיבש הנחיות למתווה ההוראה במסגרת זו.

במסגרת לימודי ה- 30% בספרות יעמדו לרשות המורים כמה אפשרויות להוראה.

בשנת הלימודים תשע"ט המתווה יהווה המלצה, משנת הלימודים תש"פ המתווה יהפוך מחייב.
להלן פירוט דרישות הלימוד, אפשרויות להפקת תוצרי לימוד ומחוננים להערכה :

דרישות הלימוד :

1. סיפור קצר אחד.
2. מחזה אחד או שני סיפורים קצרים.
3. יומן קריאה.
4. שירה מודרנית - ארבעה שירים (בחירה חופשית מתוך מגוון הנושאים המפורטים בחלק זה של תכנית הלימודים).

על היצירות להיות מתוך תכנית הלימודים, או מחוצה לה באישור מדריכה מחוזית.

אפשרויות הפקת תוצרי לימוד :

1. עבודת חקר עיונית גדולה. (עבודה אחת בהיקף של 8-10 עמודים).
2. תלקיט של חמש עבודות קטנות (כל עבודה בהיקף של 2-3 עמודים).
3. עבודה בקבוצות. (עבודה גדולה המחולקת למטלות אישיות / קבוצתיות).
4. פרויקט יצירתי המשלב בין פן ויזואלי לפן מילולי.
5. מבחן מסכם

יש לבחור לפחות בשתיים מדרכי הפקת תוצרי הלימוד.

ניתן להציע דרכי הפקת תוצרי לימוד נוספים, ובלבד שיאושרו על-ידי מדריכה מחוזית.

מחוננים להערכת תוצרי הלימוד :

- לכל אחת מארבע אפשרויות הפקת תוצרי הלימוד מצורפת הצעה למחונן.
מורים שיעדיפו לבנות בעצמם את המחונן יוכלו לעשות זאת לפי הבנתם.

[מחונן מטלת חקר ועבודה עיונית](#)

[מחונן לעבודה יצירתית](#)

8. יצירות במוקד הלמידה

תזכורת – החל מקיץ תשע"ז עד לחורף תשע"ט, הסיפור שבמוקד בפרק 'סיפור קצר' בבחינת הבגרות בספרות, בשאלון הבסיס 008-281 יהיה 'רעידת אדמה בצ'ילה' מאת היינריך פון קלייסט. הועלו יחידת הוראה ומאמר על הסיפור לאתר 'חדר המורים לספרות'. מורים המעוניינים לקבל סיפור זה בקובץ PDF יפנו דרך קישור זה: הפיקוח להוראת ספרות.

ספרות נגד גזענות: כחלק מן המגמה שאנו, בפיקוח על הוראת ספרות, מובילים – **ספרות נגד גזענות**, יועמדו במוקד הלמידה יצירות ספרות מופתיות הנענות למגמה זו.

- בפרק 'רומן ונובלה' בבחינת הבגרות: החל ממועד קיץ תשע"ז ועד למועד חורף תשע"ט, תופיע לבחירת הנבחנים שאלה ספציפית על הרומן **אל תגע בזמיר**, מאת הרפר לי. הרומן ראה אור לאחרונה בתרגום של מיכל אלפון. (ניתן ללמדו גם בתרגום הישן).
- בפרק 'סיפור קצר' בבחינת הבגרות: החל ממועד קיץ תשע"ט ועד למועד חורף תשפ"א, תופיע לבחירת הנבחנים שאלה ספציפית על סיפורו של גרמאו מנגיסטו **'חלום בדמי כבוד'**. כמובן שניתן ללמד את הסיפור כסיפור עברי מן המחצית השנייה של המאה העשרים, כבר כעת. לחצו כאן לסיפור עצמו וליחידת הוראה עליו ביחד המורים לספרות.
- במסגרת אירועי היובל לנובל' ובמטרה לעודד את הוראת הסיפור 'הסייף' מאת ש"י עגנון (מתוך: **תכריך של סיפורים**, הוצ' שוקן, 2011, עמ' 43 – 48), תופיע בבחינת הבגרות, בשאלון הבסיס, שאלון מספר 008-281, בחורף תשע"ט שאלה ספציפית על הסיפור 'הסייף' לבחירת הנבחנים. קישור לחומרים על הסיפור באתר 'חדר המורים לספרות'.

הבהרה: השאלות הספציפיות על הסיפורים 'רעידת האדמה בצ'ילה' ו-'הסייף' אינן שאלות חובה, והן תופענה **בנוסף** לשאלות המטריה ה"רגילות" בפרק 'סיפור קצר'. כך גם לגבי הרומן **אל תגע בזמיר**.

9. הסיפור השלם (ועדת ביטון) ויישום המלצותיה במערכת החינוך

משרד החינוך כולו ממשיך במדיניות יישום ועדת הסיפור השלם (ועדת ביטון). מטרת היישום הוא שכל תלמיד במערכת החינוך יכיר את הסיפור הישראלי השלם הכולל גם את העושר התרבותי, החברתי וההיסטורי של קהילות יהדות ספרד והמזרח. בשנת הלימודים תשע"ט נמשיך בהעמקת יישום ועדת הסיפור השלם (ועדת ביטון).

1. בימים אלה נכתבות כ-10 יחידות הוראה הקשורות ב-'סיפור השלם'.
2. יוצאת לדרך השתלמות מקוונת בנושא ה"סיפור השלם"
3. יתקיים יום עיון למורי החט"ב שחלקו יוקדש לנושא לעיל.

לקריאת הדו"ח כולו ראו [כאן](#)

10. מפעל 'סופר אורח'

בשעה טובה, יוצא לדרך מפעל 'סופר אורח' לשנה"ל תשע"ט. בימים הקרובים תפתח ההרשמה לבתי הספר להשתתפות במפעל חשוב זה. חוזר מיוחד ישלח למנהלי בתי"ס ולמורות לספרות וכן יפורסם בקהילת המורות לספרות בפייסבוק. ממליצים לעקוב גם בפרסומים באתר 'חדר המורים לספרות', בדף [מפעל סופר אורח](#).

11. שמחת הקריאה

אנו שמחים לבשר כי מנכ"ל משרד החינוך, מר שמואל אבואב, אישר תקציב משמעותי להרחבת תכנית 'שמחת הקריאה' לכל שכבות הגיל ולהעשרת דרכי עידוד הקריאה.

1. במסגרת תכנית 'שמחת הקריאה' יתקיימו ההשתלמויות הבאות: למורות תפתח השתלמות ארצית מקוונת. למורות חט"ע תפתח ההשתלמות מקוונת ל"שמחת הקריאה" (ההשתלמות התעדכנה וכוללת את הכותרים החדשים). הודעה על פרטי ההשתלמויות תתפרסם בהקדם.
2. נשלחו לבתי הספר בשנת הלימודים תשע"ח ויישלחו ספרים נוספים לבתי ספר נוספים.
3. בפורטל הפדגוגי חינוכי הועלו מערכי לימוד ליצירות ב'שמחת הקריאה' ספרות במרחב הפדגוגי
4. בימים אלה נפתחת קהילת מורים וירטואלית שתתמוך בפרויקט 'שמחת הקריאה' שתלווה את המורים בתהליך הלמידה ברמה היומיומית.

12. שילוב המעורבות החברתית בהערכה החלופית בספרות

בחודשים האחרונים הופץ לבתי הספר מסמך משותף למזכירות הפדגוגית, המינהל הפדגוגי ומינהל חברה ונוער בנושא 'שילוב המעורבות החברתית בחלופות בהערכה'. המסמך נכתב כחלק מהתפיסה המערכתית לחינוך ערכי. מסמך זה מחזק את התפיסה המדגישה כי הוראת תחומי הדעת, המשלבת עיסוק בערכים, תורמת ללמידה משמעותית. לשילוב בין החלופות להערכה בנושא ספרות בתימות השונות, לבין נושא מעורבות החברתית יש ערך חינוכי רב. שילוב זה תורם ליצירת מוטיבציה למעורבות אזרחית וחברתית וללמידה המחברת בין עולם התוכן הלימודי למציאות החיים. בדרך זו נסייע לתלמידים בהתפתחותם האישית ובבניית זהותם ונחזק בהם את תחושת הערך העצמי, השייכות והמחויבות לקהילה, לחברה ולמדינה.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגיות
אגף רוח וחברה
הפיקוח על הוראת ספרות

בשנת הלימודים תשע"ט אנו ממליצים למורים לספרות ליישם בבית ספרם את המהלך על בסיס העקרונות שמסמך המצורף:

[קישור למסמך](#)

13. השתלמויות וימי עיון

בתשע"ט נקיים השתלמויות מפמ"ר ב-13 מרכזי פסג"ה ברחבי הארץ.

השתלמויות אלה כוללות 6 מפגשים במרכז הפסג"ה ויום מרוכז בחנוכה, פסח או ביוני (לבחירת המורה מתוך מבחר ימים מרוכזים).

ההשתלמות מקנה גמול ומוכרת ל'עוז לתמורה' ו'אופק חדש'.

מורי הספרות ישלחו לפחות נציג אחד מביה"ס על מנת להתעדכן בשינויים החלים בהוראת מקצוע הספרות.

אבקשכם לעודד את מורי הספרות להשתלם בהשתלמות המקצועית, השתלמות היא תנאי לבחון בבחינות הבגרות בע"פ בספרות (השתלמות אחת לארבע שנים).

לפירוט מועדי המפגשים הקרובים לאזור מגורכם: יעלה בקרוב לאתר: "חדר מורים לספרות"

וכן לפייסבוק

2. השתלמויות מקוונות: [טפסי הרישום יפורסמו בקרוב]

לרשות המורים מגוון השתלמויות מקוונות למורי בתי הספר היסודיים, חטיבות הביניים והחטיבות העליונות במודל איחוד מול ייחוד:

- השתלמות P.B.L- ההשתלמות היא תנאי למורים המלמדים בפרוייקט תמ"ר ו'חלוצי הערכה'. בהנחיית ליה סלע
 - השתלמות בדרך חקר- למידת כלי זה.
 - כלי ניהול לרכזי מקצוע- מיועד לרכזי מקצוע בספרות בהנחיית אתי וינקלר.
 - דיבור בפני קהל – מיומנויות רטוריות בהנחיית ענת בורגר
 - שהחינוך המיוחד פוגש את תחומי הדעת – בהנחיית לימור ראובן
 - בין מזרח למערב בספרות העברית והכללית - השתלמות רב תחומית חט"ב. בהנחיית ד"ר שלמה הרציג והגב' הגר אור.
 - השתלמות מקוונת להוראת ספרות מוגברת- מנחה אבי כץ
- יפורסמו בקרוב באתר המפמ"ר ובאתר הפייסבוק: קהילת מורות ומורים לספרות- ממלכתי.

14. קהילות וירטואליות של מורי הספרות

רשימת התפוצה של מורות ומורי הספרות:

החברות/ים ברשימת התפוצה של המורות והמורים לספרות יקבלו לתיבת הדוא"ל שלהם פרסומים שונים מטעם הפיקוח על הוראת ספרות (חוזרי מפמ"ר, הודעות וכו') כמו גם מידע על הצגות, מופעים, כנסים ועוד. שתי אפשרויות להצטרפות לרשימת התפוצה:

- לשלוח מייל לכתובת lirongillis@gmail.com ולכתוב שברצונכם להצטרף לקבוצה.

1. 'קהילת מורות ומורים להוראת ספרות' בפייסבוק:

הקהילה בפייסבוק מהווה במה לקיום דיונים, לשיתוף בעשייתכם, להעלאת מערכי שיעור, ניתוחי יצירות ותוצרי תלמידים, לשאלות שאלות ולהעלאת מחשבות וכו"ב.

2. נפתחה קהילת מורים בפייסבוק למורי חטי"ב.

שלבי ההרשמה:

1. שלחו בקשת הצטרפות לקבוצה בפייסבוק של 'קהילת מורות ומורים להוראת ספרות',
2. שלחו בקשה הצטרפות לקבוצת בפייסבוק של קהילת מורות ומורים להוראת הספרות בחטיבת הביניים
3. לאחר שתקבל בקשת החברות ששלחתם, תקבלו בתיבת ההודעות שלכם בפייסבוק הודעה ובה בקשה להזדהות (שם ביה"ס, מנהלת וכד'). רק לאחר קבלת תשובה מצדכם תיענה בקשתכם.
4. לאחר המענה להודעה נוכל להוסיף אתכם לקהילת המורות והמורים להוראת ספרות בפייסבוק.

15. סיורים

עלות הכניסה ל"בית עגנון"- מוזלת על"ס 2 ₪ לתלמיד/ה, אתם מוזמנים להינות מההזדמנות.

לסיום אבקשכם, מנהלים ומורים יקרים, שיתוף פעולה בשמירה על קשר עקבי ורציף בכל ערוצי התקשורת שלנו.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגיות
אגף רוח וחברה
הפיקוח על הוראת ספרות

בברכת שנת לימודים פוריה ומהנה

מירב בראוטבר פסט מפמ"ר ספרות